

UNESCO:n Maailmanperintölistan kohteet

- Verlan tehdasmiljöö Jaalassa
- Japanin teollinen vallankumous Meiji-kaudella

Maailmanlaajuisesti on meneillään hämmentynyt keskustelu siitä, onko maailma siirtymässä Totuuden Jälkeiseen Aikakauteen (post-truth era). Tätä ruokki sekä USAn presidentinvaalien ympärillä tapahtunut eittämättä totuuksien vastaisten väitteiden heittäminen että brittien EU:sta eroon johta(ne)vaa Brexit-äänestystä edeltänyt molempien osapuolten laskelmoidusti harjoittama vääriin faktoihin perustuva kampanjointi. Tästä näkökulmasta katsoen kulttuuriperintöön liittyvä autenttisuuden pohdinta on erityisen mielenkiintoista ja relevanttia.

Vaikka aitouden merkitys kulttuuriperintökohteiden mahdollistamassa elämysmatkailussa on merkittävää niin, onko aitouden vaatimus sittenkään elämyksellisyyttä merkittävämpi tekijä? Vai onko autenttisuus joutumassa samaan kurimukseen, kuin tosiasiat ovat joutuneet poliittisessa retoriikassa: vaaraan taipua mielenkiintoisempien, tarkoitushakuisesti tehtailtujen faktojen paineen alla?

Autenttisuus eli aitouden ominaisuus liittyy oleellisesti kulttuuriperintökohteisiin - erityisesti niihin, jotka sisältyvät UNESCO:n Maailmanperintölistaan. "Autenttisuus" luokittelee, onko joku menneisyyden esine, tapahtuma tai "jokin muu ilmiö" kulttuuriperintöä. Sen lisäksi kohteella tulee olla vähintäänkin "alueellista merkitystä", mutta Maailmanperintöluetteloon pääsemiseksi sillä tulee olla myös "ainutlaatuista yleismaailmallista arvoa" (Outstanding Universal Value - OUV). "Autenttisuus on kohteen kyky välittää luotettavasti ja alkuperäisyys säilyttäen juuri yleismaailmallinen arvo". (4) s. 20/27

Eri tieteenalat arvioivat ja testaavat jatkuvasti kulttuuriperintökohteiden autenttisuutta. Perinteisesti autenttisuuden määrittelyssä on hallinnut *käytännöllinen näkökulma*. Siinä nimenomaan *asiantuntijat määrittelevät kohteen autenttisuuden*. Kohteella tulee olla vakava, ja jopa juhlallinen arvo, joka voidaan todentaa.

Kulttuuriperintökohteiden aineellisen autenttisuuden todentaminen on huomattavasti helpompaa kuin aineettoman. (Ks. Alaviite 1) Aineettomassa kulttuuriperinnössä autenttisuuden toteaminen on hankalampaa, koska aineettomalla on taipumus muuttua ajan kuluessa. Tähän vaikuttavat erityisesti muistin varassa oleva tieto ja niihin liittyvät emotionaaliset tuntemukset, jotka värittävät muistikuvaa, samoin kuin kulloinkin vallalla olevat poliittiset arvot ja aspiraatiot. Niinpä uudemmassa tutkimuksessa merkittävämmäksi on tullut *reflektiivisen aitouden määrittäminen*. Kyse on siitä, miten autenttisuus koetaan, miten se toimii, eli miten se reflektoi menneisyyden "ilmiötä" nykyisyydessä sekä se, miten autenttisuus koetaan ja minkä merkityksen se saa kuluttajan mielessä.

Alaviite 1

Suomalainen egyptologi Rostislav **Holthoer** (1937 - 1997) totesi Kairossa vuonna 1987 arvioidessaan yksityistä egyptiläisten muinaisesineiden kotikokoelman esineiden autenttisuutta, että faraonisia esineitä on kopioitu ja kopioitu/väärennetty ainakin 1600-luvulta alkaen. Todennäköisesti jo vuosisatoja aikaisemminkin.

Kyseessä on diskursiivinen lähestymistapa, johon liittyy kohteen uudelleen arvottamiset eri näkökulmilla. Autenttisuudesta on tullut strategisesti muunneltava työkalu, joka muuttuu aina kulloisenkin tarpeen mukaan. Tässä prosessissa tutkijan tehtävä on arvioida, miten autenttisuus on muuttunut eri aikoina, mitä vaikutuksia sillä on ja miten ne on koettu eri aikakausina. Tätä prosessia hallitsevat kulloinkin vallalla olevat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset, uskonnolliset ja kulttuuriset tarpeet. Ja aikaa myöten nekin muuttuvat. Se, miten kulttuuriperintökohteen autenttisuus taipuu ympäristön paineissa eri aikakausina, on alan tutkimuksen keskeisiä tehtäviä.

Kulttuuriperintökohteiden autenttisuus on haluttu ominaisuus, koska sen arvellaan luovan perustan sille, miten jonkin ryhmän kollektiivinen identiteetti muotoutuu. Erityisesti 1800-luvulla tämä korostui historiallisesti merkittävien rakennusten ja artefaktien kautta. Hegeliläinen ajattelu nojasi siihen, että kansakunnat ovat ammoisista ajoista alkaen olleet etnisesti olemassa ja, että niillä on oma kansallinen identiteettinsä.

”Kreikalle kirjoitettiin (1800-luvulla) uusi historia, jossa tietoisesti ohitettiin ottomaanien hallitseman alueen historiallisesti monikulttuurinen ominaisluonne ja se, ettei alueen asukkailla ollut koskaan ollut kreikkalaista kansallista identiteettiä. Historiankirjoituksen keinoin Kreikalle luotu rooli Euroopan kulttuurin kehtona markkinoitiin myös paikallisille asukkaille. Kreikan itsenäisyyteen vuonna 1832 johtaneeseen sotaan, jota Englanti, Ranska ja Venäjä sen loppuvaiheessa tukivat, tuli vapaaehtoisia eri puolilta Eurooppaa, valmiina osallistumaan taisteluun Kreikan menneisyydenkuvasta.” (1), s. 223 Luentojen hengessä tämä prosessi asettuu *lavastetun autenttisuuden* tuottamiseksi.

... ja vielä...

”Historiantulkinnat heijastavat ja rakentavat usein kansallista kertomusta ja itseymmärrystä. Kahden naapurimaan näkemys historian tapahtumista ja niiden syistä voi olla hyvinkin erilainen. Yhteisen historiankirjoituksen haasteita - mutta myös hyötyjä - kuvaa Saksan ja Ranskan vuonna 2006 tuottama koulujen yhteinen historiankirja, joka keskittyi tarkastelemaan toisen maailmansodan jälkeistä maailmanhistoriaa.”...

”Innostuneen samanmielisyyden vallassa käynnistetty hanke törmäsi pian erimielisyyksiin. Niitä eivät niinkään aiheuttaneet Euroopan historiaa koskevat tulkinnat, vaan ennen muuta kysymys Yhdysvaltain vaikutuksesta maailmanhistoriassa.” ... Työ saatettiin lopulta päätökseen siten, että kumpikin osapuoli kirjoitti oman näkemyksensä kiistakysymyksistä ja tulkintansa perusteista.” (2), s. 52 Siis, kaksi maata, sama aikakausi ja samat tapahtumat autenttisuudessaan johtivat kahteen keskenään sovittamattomaan tulkintaan tapahtumien autenttisuudesta...

Minua kiinnostaa se, miten länsimaisen kulttuurin rajamailla sijaitseva *Verlan kaltainen pienehkö tehdasmiljöö* täyttää UNESCO:n Maailmanperintölistan autenttisuusvaatimukset. Sinällään pieni tehdasmiljöö UNESCO:n listalla ei ole mitenkään yksittäinen ilmiö: mm. Norjan Roerosin ruukki ja Ruotsin Falun ovat samankaltaisia pienehköjä kohteita, joilla on Maailmanperintö-status. Teollisuuskohteita on UNESCO:n luettelon kaikkineen 1052 kohteesta kuitenkin vähän, vain vajaat 30 ja niistäkin 7 on kaivoksia.

UNESCO:n listalle pääseminen on aikaa vievä prosessi. Perinnöllistämiseen liittyy kattava kansainvälisten asiantuntijoiden asettama seula ja mittava kansallinen lobbaus. Mutta ilman kohteen autenttisia arvoja ei listalle ole pääsyä.

Autenttisuuden lisäksi tutkitaan mitä toimenpiteitä on tehty itse kohteen suojelemiseksi ja se, mikä on kohteen integriteetti (*Integrity*), eli miten eheänä kulttuuriperintökohde on säilynyt ja säilyttänyt merkittävyytensä OUV:n siirtäjänä. (3) ja (4)

Verlan ruukkiyhdyiskunta liitettiin Maailmanperintölistalle vuonna 1996 kriteereillä: (iv) "Verlan puuhiomo ja pahvitehdas sekä tehdasalueeseen liittyvä asutus ovat erinomainen ja huomattavan hyvin säilynyt esimerkki siitä pienimuotoisesta, maaseudulle syntyneestä paperimassa- ja pahviteollisuudesta, joka 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa menestyi hyvin sekä Euroopan pohjoisosissa että Pohjois-Amerikassa, mutta josta vain muutama on säilynyt meidän päiviimme." Verlan teollisuusyhdyiskunta on yksi - ja siinäkin varsin pieni - lenkki tapahtumasarjassa, jolloin Suomi oli teollistumisen alkuvaiheessa ja joka teki Kymenlaaksosta Suomen merkittävimmän puunjalostusmaakunnan 1800-luvun lopulla.

Päätöksessä korostetaan vielä, että itse ruukkikylään kuuluu myös laaja työväenasuntojen kokonaisuus, vanhat myllyt, kosken voimalaitokset, sahateollisuuteen ja uittoon liittyvät rakennukset ja rakennelmat. Alueen merkittävyyttä korostaa se, että koskenniskalla pystysuoraan nousevassa kalliossa on yli 6000 vuotta vanha hirviä ja ihmisiä esittävä kalliomaalaus. Se kieli alueen merkityksestä ammoisena pyyntikauden kulttipaikkana. Oma historiallinen kuriositeettinsa on myös se, että Pikkuvihan lopettanut Turun rauha vuodelta 1743 kirjasi Ruotsin ja Venäjän valtakuntien rajan kulkeväksi Kymijoessa Verlan kosken kautta. Myös nämä seikat on otettu huomioon, kun Verlalle myönnettiin Maailmanperintöluettelo-status.

Verlan ruukkiyhdyiskunnan, erityisesti tehdasrakennusten arkkitehtuurissa näkyy rakennusajalle ominaisen uusgotiikan vaikutus: mm. kuivaamon punatiillinen päätysivu on suorastaan kirkkomainen. Tähän varmasti on vaikuttanut se, että arkkitehtina oli suomensaksalainen, Viipurissa vaikuttanut Eduard Dippel. Hänen suunnittelema uusgotiikkaa edustanut sodissa tuhoutunut Viipurin Tuomiokirkko valmistui samana vuonna 1893 kuin Verlan kuivaamo ja, että ruukin omistajasuku Kreidl tuli Itävallest.

Verlan perinnöllistämisprosessissa kohteen *autenttisuus ja integriteetti* eivät olleet ICOMOS:n (International Council on Monuments and Sites) kannalta mitenkään pulmallisia: tehdasmijöö edusti mitä alkuperäisintä yli satavuotista ruukkikyläyhdyiskuntaa alkuperäisine tehdastiloineen ja koneineen. Olkoonkin, että esim. Ranskassa on vuodesta 1522 alkaen ollut toiminnassa samankaltaista tekniikkaa edelleen käytävä "paperimylly" Moulin Vallis Clausa, edustaa Verla maailmanmittakaavassakin ainutkertaista, uniikkia miljöötä. Suomessa, sen jälkeen kun Vanha Rauma, Suomenlinna ja Petäjäveden puukirkko oli hyväksytty UNESCO:n luetteloon, Verlan kanssa listalle pääsystä kilpaili Kotkan sulfiittiselloosatehtaan asuinalue Sunila, jonka oli suunnitellut arkkitehti Alvar Aalto.

Verlan teollisuustoiminnan lopettaminen oli pitkään jatkuneen, tarkan suunnittelun tulos. Tehdasrakennusten ja -rakenteiden sulkeminen tapahtui ilman purkutoimenpiteitä vailla sen kummempaa dramatiikkaa. Sekä tehdas että koko sen henkilökunta siirtyi yhtäikaa eläkkeelle lauantaina 18.7.1964. Se sinällään lienee ainutlaatuista teollisuushistoriassamme. (5) s. 87 Näin Verla säilyi ehjänä ja alkuperäisenä kunnes aika oli kypsä, jotta se voitiin museoida.

Verlan pääsyn UNESCO:n Maailmanperintölistalle varmistui vasta, kun Jaalan ja Valkealan kunnat yhdessä maanomistajien ja koko tehdasalueen omistavan UPM-Kymmenen (joka jo vuonna 1972 oli tehnyt Verlasta Suomen ensimmäisen tehdasmuseon) kanssa laativat alueelle osayleiskaavan, joka ohjaa ruukkikylän uudis-

ja korjausrakentamista sekä ympäristönsuojelua. Se sai lainvoiman vuonna 2001. (5) s. 90

Osayleiskaava osoittautui myöhemmin tehokkaaksi välineeksi estää suojellun alueen rappeutuminen kulttuuriperintönä. Mm. pian UNESCO:n listalle pääsyn jälkeen Verlan kosken rannalle kaavailtiin Verlaa tulevana turistikohteena hyödyntävää hotellia ja kylpylää. Ne olisivat kuitenkin olleet vaaraksi suojellulle alueelle ja kategorisesti osayleiskaavaan vedoten Museovirasto kaatoi nämä hankkeet. (7)

Verlan aineellista kulttuuriperintöä on täydentää lyhyet kuvaukset siitä, millaista elämä ruukkiihdyskunnassa oli. Näissä korostuu mm. tunnollisen työläisnaisen, Verlan Marian tarina, kuvaukset juhannusjuhlista, patruunan kiinnostus työläisten hyvinvoinnin ja viihtyvyyden kehittämisessä jne. Tarinoissa sivutaan lyhyesti myös sisällissodan tapahtumia ja työväen aatteen tuloa yhteisöön. Kaikkineen välittyy kuva auvoisesta ruukkiihteisöstä, jossa vallitsi poikkeuksellisen hyvä henki ja jota johti patruuna tiukalla isällisellä otteella. (5) s. 73 - 82, ja (7)

Japanin Meiji-kauden Teollisen Vallankumouksen

Teollisuuspaikkakunnat (Sites of Japan's Meiji Industrial Revolution) edustaa suhteessa Verlaan toista ääripäätä teollisen kulttuuriperinnön säilyttämisessä. Japanista tuli ensimmäinen maa, joka onnistui teollistumaan lännen ulkopuolella. Se rakensi käytännöllisesti katsoen tyhjästä menestyvän teräs-, hiili- ja laivanrakennusteollisuuden viidessä vuosikymmenessä.

Japanin ko. kulttuuriperintökohteen kohdalla perustelut ovat, että 1800-luvun puolivälistä alkaen seuraavien vuosikymmenten aikana maaseutupainotteinen ja ulkomaailmalta eristäytynyt feodaalivaltio omaksui ja siirsi lännestä teknologiaa siinä määrin, että siitä tuli globaalistikin merkittävä teollisuusmahti. Japanilaiset korostavat sitä, että tämä tapahtui vielä ilman kolonisaatiota ja Japanin omilla ehdoilla.

Teollistumisprosessiin sisältyi lukuisia yrityksiä ja erehdyksiä, kun japanilaiset yrittivät rakentaa terästeollisuuden tarvitsemia koneita pelkkien oppikirjojen pohjalta. Varsinainen menestys tuli vasta siitä, kun hallitsevat samurai-klaanit lähettivät nuoria miehiä länteen tutustumaan teollisuuteen ja opiskelemaan insinööritieteitä. Siitä alkoi teollistuminen, jonka aikana perinteisistä samurai- klaaneista syntyi teollisuusyrityksiä. Näiden suoria jälkeläisiä ovat esim. hyvin tuntemamme japanilaisyrietykset, kuten Mitsubishi, Mitsui Miike Steel Mine, Nippon Steel & Sumitomo Steel Corporation jne.

Japani oli joutunut vuonna 1853 alkaneen pakotetun avautumisen (komentaja Perry neljine sotalaivoineen oli ilmaantunut Tokion-lahdelle) jälkeen arvioimaan uudelleen oman yhteiskuntansa kyvyn kohdata moderni, läntinen sivilisaatio ja sopeuttaa yhteiskuntarakenteet uuteen vallitsevaan järjestykseen, ja kuitenkin onnistua säilyttämään jotain kulttuurisesta omaleimaisuudestaan.

Alkukauden teollistumisprosessista säilynyt aineellinen materiaali, kuten rakennukset, koneet, kaivokset, satamat, jne., on luontevasti tulkittavissa kulttuuriperintökohteiksi. Mutta eikö tätäkin merkittävämpää olisi ollut perinnöllistä se prosessi, joka mullisti koko japanilaisen yhteiskunnan, sen henkisen loikan feodalismista teolliseen yhteiskuntaan, joka sitten lopulta teki mahdolliseksi hyväksyä virikkeet ja omaksua oppi oman erinomaisuuden ulkopuolelta? Siinä oletettavasti korostuisi japanilaisten "kansallinen identiteetti ja ominaislaatu ja yhtenäiskulttuuri" ja jopa "kansanluonne", joita oli muokannut pitkä eristäytyminen ulkomaailmasta. Samoin siinä korostuisi tarinat ja sadut, joilla fantisoidaan jumalten avulla voitettuja sotia, mutta myös perinteinen pitkälle jalostunut ja yhteiskunnassa korkealle arvotettu käsityötaito, joka asettui palvelemaan uuden teollisuuden rakentamista.

Kaukaa ei liene haettu väite, että Japanin avautuminen länteen ja teollistuminen kaatoi monivuosisataisen Togugawa-shogunaatin vuonna 1868 ja teki tilaa Meiji-hallinnolle. Hankkeen taustalla olivat mm. Tosa-, Satsuma-, Saga- ja Choshu-klaanit, jotka olivat keskeisiä myös Japanin teollisuuden luomisessa. Paljolti näiden varaan rakentuu Meiji-kauden teollinen vallankumous ja kulttuuriperintö. Tässä mittavassa Maailmanperintölistan kohteessa on yhteensä 23 erillistä teollista yksikköä, kuten terästehtaita, telakoita, hiilikaivoksia, satamia jne. kahdeksassa eri prefektuurissa.

Materiaaliseen kulttuuriperintöön tukeutuminen maailmanperintölistalle pyrittäessä, on helpommin osoitettavissa kuin aineeton. Sen varaan voi rakentaa käsinkosketeltavaa tarinaa - *narratiivia* - menneisyydestä. Tähän liittyy läheisesti *hyper-perinteen* muodostuminen, jossa perintökohteeseen aletaan liittää muistoja, tapahtumia ja ominaisuuksia, joilla ei välttämättä ole mitään tekemistä kohteen alkuperän ja autenttisuuden kanssa, ja toisaalta unohtaa ei-toivottuja piirteitä. Kulttuuriperintö kohde toimii itseasiassa vain sytykkeenä muille ideoille tai tarttumapintana, johon liitetään kuluttajien - turistien - elämyksellistä kokemusta lisääviä attribuutteja.

En osaa arvata millainen hyper-perinne tulee Meiji-kauden teollisen vallankumouksen ympärille rakentumaan, mutta kun luotan japanilaisten kykyyn luoda ja asettua osaksi keinotodellisuuksia (Cosplay-pukeutuminen, Karaoke-harrastuspiirit, Harajukun Yoyogi puiston Rockabilly/Elvis Cult, Tamagochi jne. - ja uskontoon liittyvä animismi), niitä varmasti muodostuu.

Nyt jo tämän Japanin (sota)teollisuuden listaaminen Maailmanperinnöksi on kirvoittanut sosiaalisessa mediassa keskustelun siitä, kätkeekö Japani lähihistoriansa epämiellyttävät muistot keskittämällä maailman huomion maan alkuvaiheen teollistamisen saavutuksiin. Kriitikissä tuodaan esille se, miten tämä teollisuuden haara varusti Japanin sotakoneiston toisessa maailmansodassa. Tämä keskustelu jatkuu pitkään. Sitä ylläpitävät erityisesti sodissa kärsineet osapuolet Korea ja Kiina. Mm. korealainen näkemys UNESCO:n Maailmanperintölistan Japanin Meiji-kauden teollistumisesta on kovin toisenlainen (9): https://www.youtube.com/watch?v=QMBZul4_ya0

Verlankin kohdalla hyper-perinnettä luodaan jo, mutta kokonaan toiselta pohjalta. Status UNESCO:n kohteena antaa nostetta vuosittaiselle "Verlan Aika"-keskiaikatapahtumalle. Kyseinen kolmipäiväinen tapahtuma, joka pidettiin ensimmäisen kerran vuonna 2009, on rakennettu puhtaasti lisäämään alueelle suuntautuvaa lapsiperheiden turismia. Tapahtuman kotisivuilla tunnustetaan "Verlan Aika on kategorisesti keskiaikatapahtuma, mutta usein sen aikajännettä venytetään jopa esihistorialliselle ajalle". Tässä siis ajallisesti astutaan ulos Verlan UNESCO:n Maailmanperintölistakohteen aikajanalta. Tapahtuma ilmeisesti aktivoi ja työllistää lukuisia alueen eri perinneyhdistyksiä.

"Aitojen elämysten" tuottamiseksi festivaaleille tuodaan keskiaikaiset alkuperästen mallien mukaan tehdyt replica-aseet ja haarniskat sekä "oikeat" hevosturnajaiset Liettuasta, keskiaikamusiikki Valko-Venäjältä, "historian elävöittäjät, muusikot ja tanssijat" etupäässä muualta Suomesta samoin kuin "keskiaikakauppiaat, sepät ja käsityöläiset". (9)

Kulttuurikohteisiin sidottujen elämystapahtumien tavoitteena on vahvan tunne-elämyksen tuottaminen tilaisuuteen tuleville turisteille. Tämän tulisi vahvistaa osallistujien sitoutumista kohteen perintöön ja sitä kautta lisätä yhteisön identiteettiä. Ainakin jos uskomme alan kirjallisuuteen.

Itse rohkenen epäillä, että Verlassa se ei toteudu kaikkien, etenkin aikuisten kohdalla. Ollakseen uskottava tulee menneeseen kirjoittuvaan narratiiviin sisältyä riittävästi autenttista aineistoa, jotta se myös voidaan kokea aidoksi. Epäilenpä, että sama pulma on useimpien Suomen keskiaikatapahtumien (niitä lienee toistakymmentä) kohdalla.

Mikäli "Verlan Aika"-tapahtuma halutaan nähdä osana tämän Maailmanperintökohteen tuotteistamista yleisölle, niin eikö tapahtumien/tilaisuuksien/näytösten tulisi reflektoida Verlan omaan menneisyyteen? Kyynisesti voisi todeta, että tässä tapahtumassa aidointa perinnettä edustanee oletettavasti paikalla oleva Suomen kesätapahtumia kiertävä grillaava nakkikauppias...

Edellisen kirjoitettuani minua alkoi sen verran häiritä että, miten Verlassa oli ajautettu ilmeiseen ristiriitaan arvokkaan Maailmanperintökohteen ja sen ympärille tuotetun sitä ympäröivän elämysteollisuustapahtuman kesken, joten soitin 16.11.2016 Verlan UNESCO-yhteyksien takuumiehelle kulttuurineuvos Eero Niinikoskelle.

Hän kertoi, että "Verlan Aika" oli vuonna 2009 toteutuneiden kuntaliitosten jälkeen Kouvolan kaupungin ideoima ja toteuttama puhtaasti kaupallinen hanke. Se oli hyväksytty tehtäväksi kokeilumielessä (kaupungin kulttuuriperintökohteelle annettavien avustusten toivossa?). Tapahtumasta saatuihin kielteisiin kokemuksiin vedoten Verlan perinnöstä vastaava hoitokunta halusi kuitenkin lopettaa sen jo parin vuoden jälkeen, sillä "tapahtuma ei vastannut Verlan aikakautta eikä kulttuuriperintökohteen henkeä. Se myös hämärsi Verlan arvoa perintökohteena (ulkomailta alkoi mm. tulla yhteydenottoja, joissa tiedusteltiin mitä muita keskiaikatapahtumia Verlassa on). Myös alueen luonto oli vaarassa kärsiä lisääntyneiden kävijämäärien aiheuttamasta kulutuksesta. Verlassa käy sen aukiolokuukausina touko- ja syyskuun välisenä aikana noin 40.000 kävijää, joista puolet osallistuu ohjattuihin tehdaskäynteihin. He edustavat noin 60 eri kansallisuutta.

Edellä mainittuihin seikkoihin vedoten nyttemmin on päätetty, että "Verlan Aikaa" ei enää järjestetä vuodesta 2017 alkaen. (7) Kouvolan Sanomien artikkelit ja lukijakommentit valottavat osuvasti kulttuuriperinnön säilyttämiseen, kunnallispoliittiseen päätöksentekoon ja turismiin liittyvää ristiriitaa. (10)

Molemmat em. kulttuuriperintökohteet ovat syntyneet ensi sijaisesti aineellisen perinnön varjelemiseksi. Verlan kohdalla ulkopuoliset tahot ovat yrittäneet hyödyntää kulttuuriperinnön mainetta kehittämällä maksavia turisteja houkuttelevan elämysteollisuustapahtuman siinä kuitenkaan onnistumatta. Kulttuuriperinnön vaalijat eivät hyväksyneet kohteen perintöarvojen rapauttamista. Mikäli he eivät olisi onnistuneet tapahtuman lopettamisessa, olisi Verla ollut vaarassa menettää paikkansa Maailmanperintöluettelossa. (Näin on kertaalleen tapahtunutkin, kun Omanin sulttaanikunnan Arabian oryx-antilooppien suojelualue, joka perustettiin 1972 pääkaupunki Muscatin kylkeen menetti statuksensa epäonnistuneen suojelun ja suojelualueen kaventamisen takia vuonna 2007.) Paikallisen lehdistön kirjoittelu tapahtuneesta kuvaa hyvin sitä ristiriitaa mikä syntyy kulttuuriperinnön vaalijoiden ja kaupallisten intressien kesken.

Japanin Meiji-ajan teollisen vallankumouksen perinnön nostaminen Maailmanperintöluetteloon nostattaa pintaan toisen maailmansodan tapahtumat, joissa Japani oli osapuolena. Niissä korostuvat Japanin tekemät julmuudet ja niiden varjolla pyritään kieltämään Japanin oikeus sotia tukeneen teollisuutensa

perinnöllistämiseen aina UNESCO:n luetteloon saakka. Vaikka tähän perintöön liittyy paljon ei-toivottuja tapahtumia, niin onko ulkopuolisilla (sodasta kärsineillä) mailla oikeutta kieltää Japania arvostamasta teollisuutensa syntyä? Ainakaan sen autenttisuutta sillä "autenttisuus ei ole ulkopuolisten asiantuntijoiden kriteerien noudattamista", vaan "autenttisuuden kriteerit tulevat alkuperäisestä kulttuurista, johon kulttuuriperintökohde kuuluu". (0) Luento 2, osa 1: 11min30s

Molemmat UNESCO:n Maailmanperintöluettelon kohteet kaipaavat tuekseen narratiiveja, joilla oikaistaan väärään kontekstiin johtavia käsityksiä "oikeaan" suuntaan.

###

LÄHTEET

- (0) **Immonen**, Vesa: Luennot Kulttuuriperinnön teoria - A406042. Moodle 1.10 - 21.10.2016
- (1) **Kervanto Nevalinna**, Anja: "Kaupunkirakentamisen historia politiikan muotona". Teoksessa "Historian käyttö ja väärinkäyttö", Kustannusosakeyhtiö Siltala. toim. Antti Blåfield, 2016. ss. 218 - 232
- (2) **Happonen**, Päivi & **Nuorteva**, Jussi: "Arkistojen avoimuus ja menneisyyden hallinta". Teoksessa "Historian käyttö ja väärinkäyttö", Kustannusosakeyhtiö Siltala. toim. Antti Blåfield, 2016. ss. 49 - 62
- (3) **Bertacchini**, Enrico & Claudia et al. : The Politicization of UNESCO World Heritage Decision Making...
- (4) **Denyer**, Susan: "Retrospective Statements of OUV for World Heritage Properties: Authenticity & Integrity". Workshop for the 2nd Cycle of World Heritage Periodic Reporting for Western Europe, Prague 27th May 2011, ICOMOS
- (5) **Niinikoski**, Eero: "Verla, ainutlaatuinen teollisuusmuistomerkki", Gummerus 2001
- (6) "Sites of Japan`s Meiji Industrial Revolution. Kyushu-Yamaguchi and Related Areas". Summary of Nomination to the World Heritage List. Cabinet Secretariat, Government of Japan, 2014
- (7) **Niinikoski**, Eero: Puhelinhaastattelu 16.11.2016, klo 13.00. Tapio Serenius
- (8) "Verlan aika - Keskiaikatapahtuma, Medieval Festival - 6.-7.8.2016"-esite
- (9) YouTube/Korealainen Japanin Meijikauden teollisuusvallankumouksen perinnöllistämisen kritiikki: https://www.youtube.com/watch?v=QMBZul4_ya0
- (10) Kouvola Sanomat: http://www.kouvolansanomat.fi/Mielipide---Kolumnit/2016/10/28/Kolumni%3A%20Verlan%20aika%20torpattiin%20turhaan/2016221423312/68_
- Alaviite 1: Egyptologi **Rostislav Holthoerin** kommentit, kun hän arvioi vuonna 1987 yksitystä egyptiläisten muinaisesineiden kokoelmaa Kairossa. Tapio Sereniuksen muistiinmerkitsemä.